

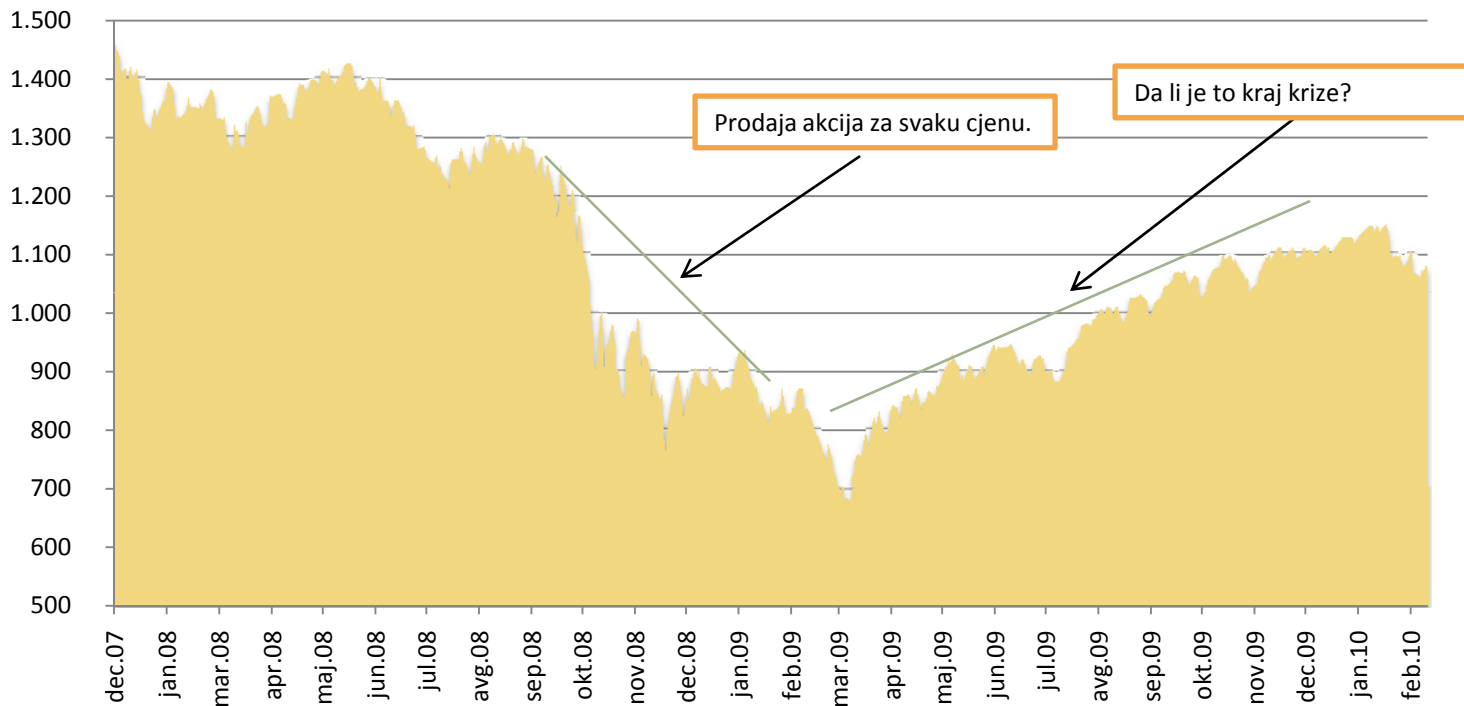
KOMUNIKACIJA SA INVESTITORIMA

-u vrijeme finansijske krize -

Glavne karakteristike krize

Indeks S&P 500 za vrijeme 2007-2009

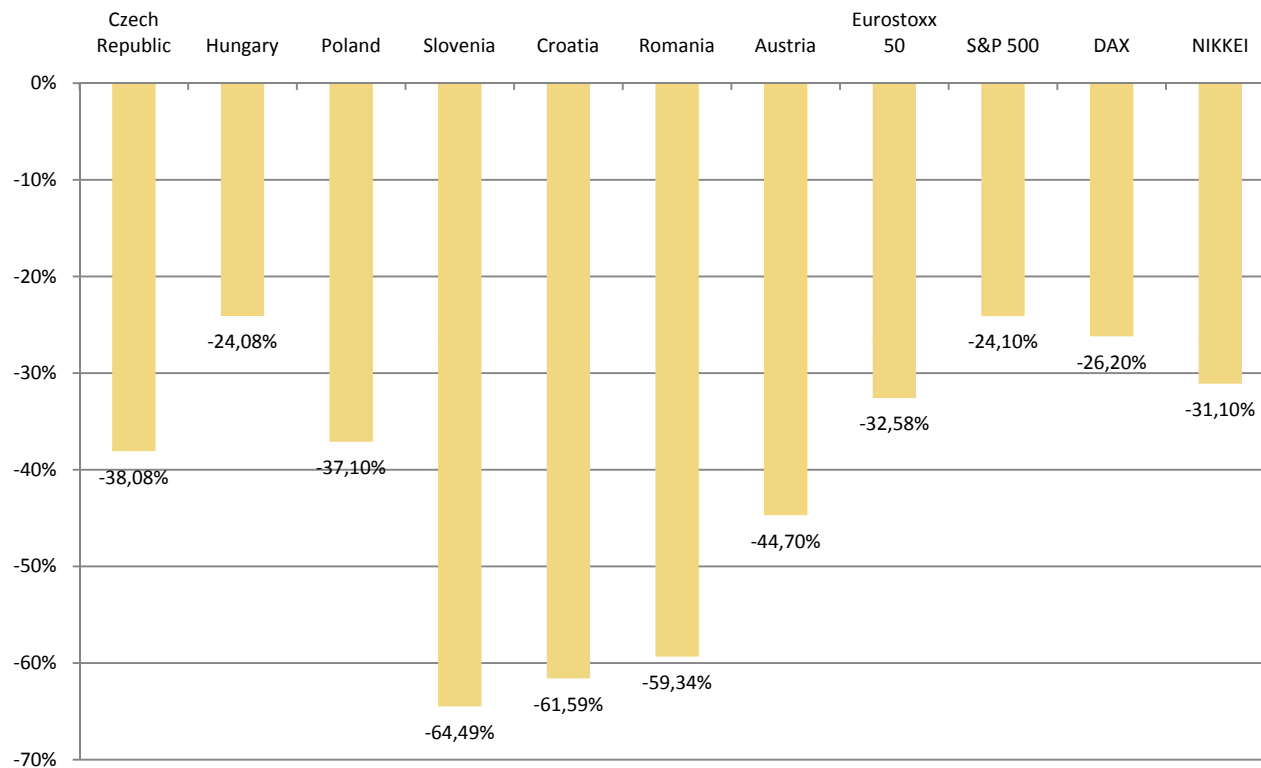
Podaci: yahoo.finance.com

Velika nesigurnost investitora oko razvoja ekonomije:

- Zaduženost američkog potrošača.
- Zaduženost EU država.
- Kraj državne pomoći nekim sektorima.
- Podizanje kamatnih stopa centralnih banaka.

We are sending a clear message to Wall Street: **“The party is over,”** House Speaker Nancy Pelosi – 11. december 2008.

Tržišta kapitala u EUR (2009/2007)

Podaci. Berze, yahoo.finance.com.

Razvijena tržišta
- odgovorna za
krizu, prošla su
puno bolje od
malih tržišta u
razvoju.

Šta analitičari traže u porukama kompanija za vrijeme krize?

- odgovori slovenskih analitičara -

“The best thing, if it's justifiable, is to portray the company's risk profile in a positive light compared to its competitors. You've got an incredibly skittish buy-side community out there. **They're trying to figure out how to reallocate stocks in their portfolio and probably thinking that top-line growth is somewhat less important than lower risk.**” Elizabeth Saunders, head of the capital markets group at FD Ashton Partners

“Before, analysts were just trying to fill in items on their spreadsheets, like what your tax rate was. Now they want to figure out what about a company is different, or what it might be doing to position itself to thrive in this market rather than just survive.” Cameron Doolittle, senior director of the Finance Leadership Exchange practice at the Corporate Executive Board

Kako prilagoditi poruku investitorima

- Držite se činjenica.
- Ne bježite od negativnih vesti.
- Ne obećajte, što ne možete ispuniti.
- Fokus mora biti na dugoročnom razvoju kompanije.

Priređeno prema: Dick Johnson – IR cafe.

Što se promjenilo?

Promjene u finansijskoj industriji

- Manje analitičara.
- Svaki analitičar prati više kompanija nego prije krize.
- Fokusiranje na samo najinteresantnije kompanije.

Promjene kod investitora

- Potreba po dubjim informacijama.
- Nervoza, nesigurnost, strah od gubitka posla.
- Preferiranje sigurnijih investicija.

Promjene u kompanijama

- Snizivanje troškova.
- Visoka preokupacija uprava sa operativnim poslovima.
- Potreba po novom kapitalu.

**Više potrebe po komunikaciji, a
manje vremena i manje
sredstava.**

Utjecaj promjena tržišta na IR aktivnosti

1. Godišnje izvješće
2. Ad hoc komunikacija
3. Road show
4. Webcast
5. Guidance

Godišnja izvješća: primjer Gorenje

Pismo predsednika uprave
Poročilo nadzornega sveta
O Skupini Gorenje
Divizijska organiziranost Skupine Gorenje
Vizija, poslanstvo, vrednote
Strategija
Poslovne aktivnosti Skupine Gorenje
Inovacije in izdelki
Komunikacija in marketing
Proizvodnja in kakovost
Delnice Gorenja in odnosi z vlagatelji
Poročilo o družbeni odgovornosti
Poročilo o korporativnem upravljanju
Poslovno poročilo
Računovodsko poročilo Skupine Gorenje v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU
Računovodsko poročilo družbe Gorenje, d.d. v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU

Zakonsko
tražene
informacije

Bilo je težavno leto.

01 / 07 >

Što uključiti:

- Utjecaj krize na kompaniju.
- Poduzete mjere.
- Prvi rezultati mjera.
- Perspektive za budućnost.

Izazovi:

- Zaposleni vs akcionari.
- Snizenje troškova vs "sexy" godišnje izvješće.
- Kako komunicirati loše vjesti?
- Kako komunicirati, da nemamo pojma o budućnosti?

Ad hoc komunikacija - Najbolje prakse IR

Nagrade magazina Investor relations u poslednoj godini primili su:

- **MasterCard** i **McDonald's** jer su pružili informacije o utjecaju tečaja EUR/USD na njihove prihode i rashode.
- **Continental airlines** jer su svaki prvi radni dan u mesecu investitorima poslali projekcije o broju putnika, prihodima i cenama goriva.
- **Coca-Cola Co.** Za pojašnjenja koja su dali investitorima, kada su se posvađali sa partnerima koji pune Coca Colu. Najprije su lično razgovarali sa svim većim investitorima, a istovremeno su sa širokom kampanijom objasnili široj javnosti, sve detalje oko suradnje sa drugom kompanijom.
- Proizvođač casino aparata **WMS Industries** za lično zalaganje CEO za IR kompanije. U vreme krize za 2 puta je povećao broj sastanka sa analitčarima.

Road show

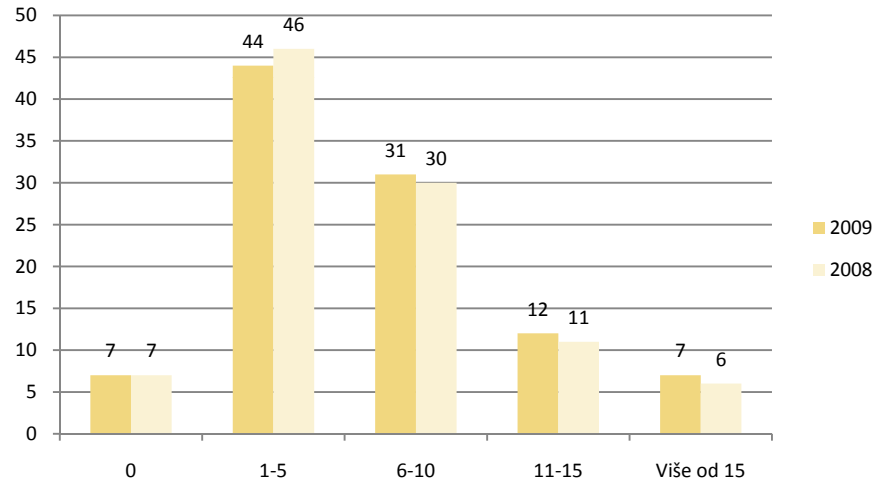
Prezentacija

- Da li je investiciona priča promenjena?
- Skratite prezentaciju – pustite više vremena za pitanja.
- Predvidite neprijatne teme i sami ih objasnite u prezentaciji.
- Budite jasni i konkretni.

Q&A priručnik

- Pitanja će biti konkretnija.
- Više pitanja o bilansu stanja (pogotovo o snizenju duga).
- Obećane mere za sprečavanje krize - kakvi su prvi rezultati?

Broj road showova kompanija u krizi nije se smanjilo

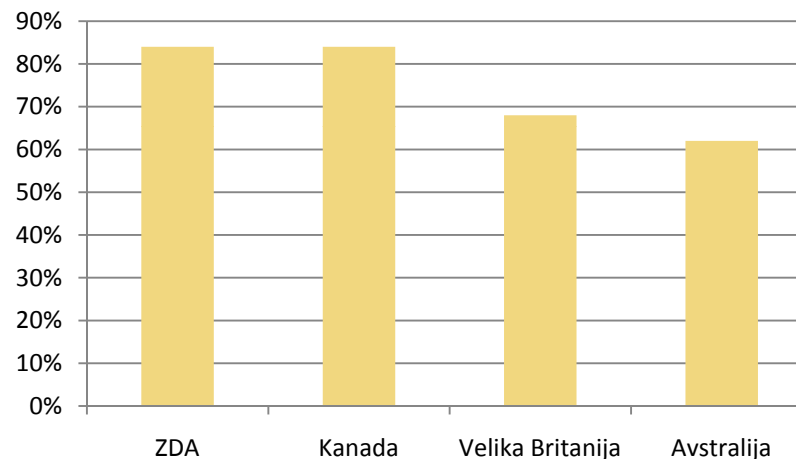

Analysts are not necessarily asking nicely. "We're seeing analysts asking more probing questions in a more adversarial posture about what's going on in some of the line items. The intensity and ferocity of the questions is something we haven't seen for awhile," Doolittle noted.

Webcast odgovara na izazove post-kriznog razdoblja

- Štednja sa vremenom uprave.
- Štednja sa vremenom investitora.
- Jednaka informiranost svih investitora.
- Sticanje investitora na novim tržištima.
- Brza, dvo-smjerna komunikacija.

Upotreba web casta u kompanijama

Two Duke University accounting professors, nonverbal vocal cues — things like voice pitch, tone, intensity, speed, volume, inflection, and the time gap between syllables — probably communicated what you were truly thinking and feeling. In addition, the professors calculate that 27 percent of executives who exhibit lower levels of negative emotion missed their earnings target in the next quarter. Those with higher levels of negative emotion missed 38 percent of the time.

Guidance – nužan dio komunikacije u krizi

- Brojke su značajne, ali ne prikazuju cijele priče.
- Objasnite činjenike, koji utječu na vaše poslovanje.
- Strategiju povežite sa razvojem ekonomije.

“Ažurno objavljivanje guidance povećava kredibilitet uprave i samim tim njezin utjecaj na kretanje akcija”.

Analiza Deloitte, na: <http://www.entrepreneur.com>

The practice of predicting quarterly guidance became commonplace in the mid-1990s, following the passage of the Private Securities Litigation Reform Act, which offers companies certain liability protections when stating projected performance.

masset C o n s u l t i n g

Telefon: 041/605-101

El. pošta: simon.mastnak@massetconsulting.com

Hvala na paznji.

Simon Mastnak.